

EDINOST

GLASILO SLOVENSKEGA KATOLIŠKEGA DELAVSTVA V AMERIKI.

ENTERED AS SECOND CLASS MATTER OCTOBER 11, 1919, AT POST OFFICE AT CHICAGO ILLINOIS, UNDER THE ACT OF MARCH 3rd 1879.

ŠTEV. 2.

CHICAGO, ILL., PETEK, 7. JANUARJA, 1921.

LETO VII.

Published and distributed under permit (No. 350) authorized by the Act of October 6 1917, on file at the Post Office of Chicago, Ill. — By the Order of the President A. S. Bursleson, Postmaster General.

POLITIČNI PREGLED.

PO TOVARNAH SE ŽE KAŽEJO BOLJŠA ZNAMENJA.

Ta teden so že v več tovarnah začeli obratovati v večjem obsegu. Delavci se vračajo na delo, če tudi še ne vsi, vendar vsak dan v večjem številu. Vse kaže, da se bodo v novem letu razmere hitro izboljšale.

V Detroitu, Mich., so se delavske razmere že znatno izboljšale. Tako pravijo od tam prihajajoča poročila.

Uradniki družbe "Reo Motor Car Co." so izjavili, da bodo v najkrajšem času zopet sprejeli vse delavstvo, ki je pred časom delalo za to družbo.

Tudi iz drugih mest države Minn. poročajo, da bodo začele tovarne kmalu obratovati s polno paro.

LORD CHURCHIL IN MARŠAL FOCH SE POSVETUJETA.

London, 6. jan. — Te dni se bosta sešla Lord Churchill in oče bivše zavezniške vojske maršal Foch. — Glavni namen njunega sestanka je zopetna nevarnost boljševikov v prihodnji spomladi. Vse pogodbe, ki so jih boljševiki podpisali v preteklem letu, so baje razglasili za ničevne in za neobvezne. V višjih zavezniških krogih so mnenja, da med Poljsko in boljševiki lahko vsak čas zagrmí in svet bo stal pred novo nevarnostjo.

JAPONCI SE UTRJUJEJO V SIBIRIJI

Harbin, 6. jan. — Poročila iz Mandžurije naznanjajo, da hite Japonci na vso moč utrjevati svoje postojanke ob črti, ki so jo zasedli pri zadnjih pohodih v tamošnjih pokrajinah.

Iz Kabarovska poročajo, da prihajajo vsak dan večji oddelki japonskih regularnih čet.

Vse kaže, da se Japonska boji boljševiškega vpliva na Kitajskem. Širijo se tudi govorice, da zbirajo boljševiki večje mase svojega vojaštva v ozadju demarkacijskih črt. Kaj pravzaprav hočejo boljševiki, ne ve nihče. Gotovo je le to, da za igračo ne koncentrirajo svojega vojaštva.

BOLJŠEVIŠKI AGITATORJI SO SE RAZKROPILI PO VSEM SVETU.

Copenhagen, 6. jan. — Semkaj došli potniki, ki so ravnokar dospeli iz Rusije, pripovedujejo, da so boljševiki organizirali nad tisoč mladih oseb, jih založili s potrebnim denarjem in jih sedaj razposlali v svet.

Te nove razširjevalce boljševiškega evangelija so vežbali neki več mesecev, nakar so jih poslali v svet, da v tujem svetu delujejo za začrtane cilje Lenina in Trockija.

PARNIK SE JE POTOPILO.

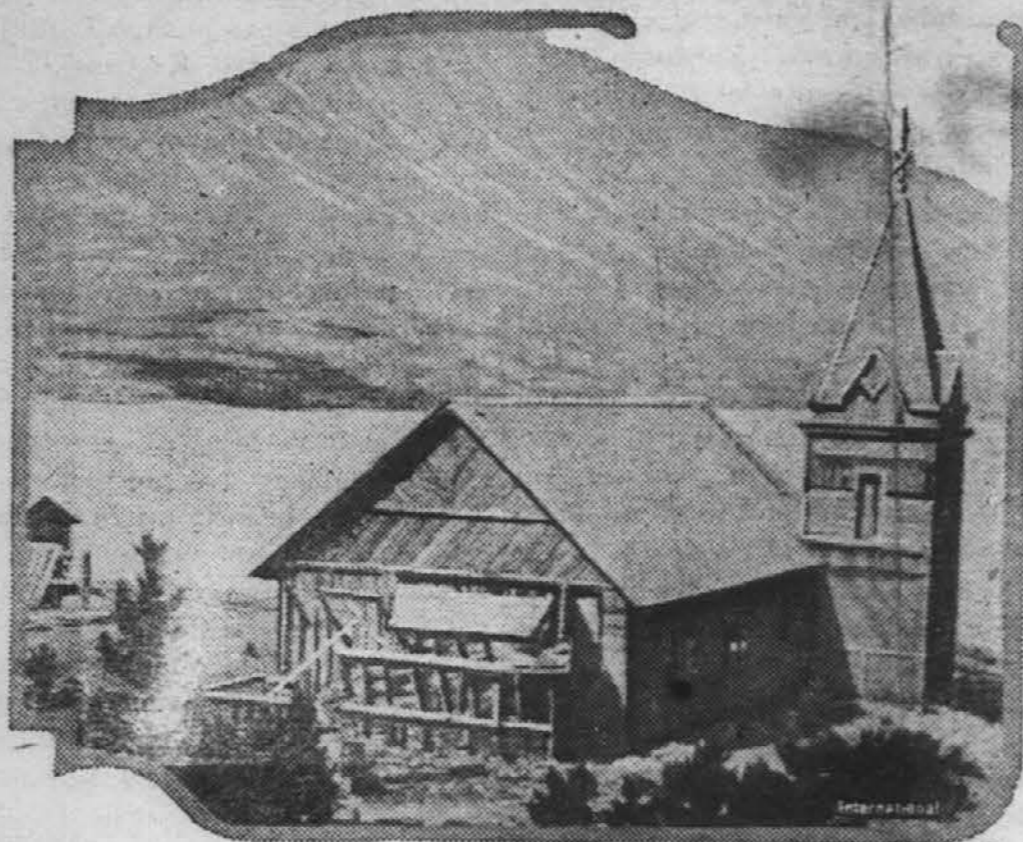
Madrid, 4. jan. — Parnik Santa Isabel je danes zadel na neko skalo in se je kmalu nato pogreznil v globino. Rešilo se je samo 45 oseb, dočim je nad 200 življenj našlo smrt v valovih.

VILA ZOPET NASTOPA.

El Paso, Tex., 4. jan. — Francisco Vila vodi vladne čete, ki zasledujejo neko krdečo banditov.

Pravijo, da so bili ti banditi, ki jih Vila sedaj preganja, prej njegovi lastni pristaši.

Remnant of a Famous Gold Rush



This ruined old Russian church at Lake Bennett, Alaska, is all that remains of the city of 20,000 people which thrived at the head of the famous Chilkoot Pass during the gold rush of 1898. It was there that the prospectors outfitted and made rafts and canoes for the trip on the Yukon river.

To je še ostalo od znamenitega kraja, kamor je svet nekoč hitel za zlatom. Ta ruska stara cerkva je vse, kar je še ostalo od mesta, kjer je nekoč živel okoli 20,000 prebivalcev. To mesto je zrastle ob zgledu znamenitega Chilkoot-prehoda v tistih velikih navalih za zlatom leta 1898. Tu je kraj, kjer so iskanci zlata opremili svoj prvi splav in čolne, ko so se podali na pot za zlatom po reki Yukon.

GROZILNO PISMO.

Wilmington, Del., 6. jan. — Župan mesta Wilmington je danes prejel grozilo pismo, kjer mu neko grozi, da bodo, ako se delavske razmere ne izboljšajo, zažgali mesto Wilmington. V mestu baje vlada revščina, ker so tamošnje tovarne pozaprte že par mesecev. Županu so dali samo tri dni odloga.

Takih grozilih pisem pa je bilo prejetih že več tekom zadnjih tednov. Policijo mesta Wilmington so ojačili in pravijo, da so pripravljene na vse slučajnosti.

KOMUNISTIČNI POJAVI V JUGOSLAVIJI.

Kakor poročajo so se dvignili te dni tudi jugoslovanski komunisti in hoteli kaliti mir v državi. Toda vlada je nastopila z vso strogostjo, zaplenila in ustavila vse njih liste, pozaprila vse njih voditelje. Vendar po drugih mestih Jugoslavije vlada mir, samo v Beogradu so nastopili. Nekako 200 oseb je bilo ranjenih. Ubitih baje ni bilo nič.

NEMČIJA SE BO RAZDELILA.

Kakor poročajo, se bo Nemčija razdelila v več držav. Tako se govori o združitvi Bavarske z Avstrijo. Prusija bo ostala zase republika.

Tudi zelo delajo za monarhijo, da bi zopet poklicali na prestol Hohenzollerce, ki so bili Nemci za Nemce.

FARMARSKI PREDLOG JE WILSON VETIRAL.

Predlog glede posebnega urada, ki naj skrbi za financiranje farmerskih produktov, ki sta ga sprejeli obe zbornici z veliko večino, je predsednik Wilson vetiral. Toda takoj nato ga je senat zopet sprejel in predlog je sedaj že postava, če tudi brez Wilsonovega podpisa.

ATILOV GROB NAJDEN!?

V strugi reke Aranke na Ogrskem so odkrili veliko krsto, ki jo bodo izvlekli iz vode. Arheologi so mnenja, da je to krsta hunskega kralja Atile, o katerem se pripoveduje, da so ga po smrti položili v tri krste in jih spustili na dno reke.

HARDING PROSTOZIDAR.

Kakor skoraj vsi predsedniki, tako se je dal tudi naš izvoljeni predsednik Harding sprejeti s posebnimi slovesnostmi v 33. stopnjo protozidarske lože. — Med zadnjimi predsedniki je bil samo Wilson tako možat, da je odklonil to "čast" in se ni hotel dati sprejeti. In to je seveda igralo precejšno ulogo v bojih proti njemu. Ni bil prostozidar, zato pa po njem. Harding je najbrže videl, da je za to boljše biti prostozidar, kakor pa biti preganjan.

NAŠA TISKARNA UNIJSKA.

Mi, kot delavska podjetje, smo odločno za unijonizem delavstva. V slogi je moč! Delavstvo se mora dapes združiti v močne stanovske organizacije, da se bomo skupno in združeno borili za svoje pravice. — Ker pa naši rdečkariji s svojim fanatizmom razdirajo delavsko solidarnost in edinstvo, zato smo mi toliko proti njim. Vera naj bo vera, in ne spada v delavsko vprašanje.

Zato smo silno želeli, da bi si mogli naše razmere prej ko preje urediti tako, da bi naredili naše podjetje unijsko. Toda razne težave in zavire so nas zadržavale, da nismo mogli tega doseči. Za sedaj se nam je pa vendar posrečilo narediti začetek in imamo "Composing Room",

to je tam, kjer se listi stavijo, že v uniji. Kakor hitro bo mogoče, bomo pa še "Press Room" dali v unijo in tako bo celo podjetje unijsko.

IRSKA.

Ves svet se je začudil, ko je izvedel čudno novico, da je predsednik Irske republike, De Valera v Dublinu. Še pred prazniki je bil v New Yorku. Naenkrat je izginil in nihče ni vedel, kje je. Rekli so, da je blizu New Yorka, kjer se zdravi. Toda naenkrat se je pojavil v Dublinu. Njegov tajnik, ki je ostal v New Yorku, je rekel, da je De Valera odšel na Irsko zato, ker je videl, da je sedaj tako potreben tam, da je njegova dolžnost, da se izpostavi nevarnosti in gre nazaj domov. Tam je imel posvetovanje z vsemi raznimi svojimi "ministri". Vse se je začudeno vpraševalo, kako je mogel priti na Irsko, ne da bi vlada kaj o tem vedela, ko je vendar vsa Irsko zastražena, kakor kaka ječa. Baje se je izkrcal najprej v Bordeaux in od tam je šel z ribiško ladjo na Irsko. — Tudi je vse začudeno pričakovalo, kaj bo naredila angleška vlada. Dasi ga vlada še do danes ni videla in ne ve gotovo, ali je res tam ali ga ni, vendar se je Lloyd George je izjavil, da je pripravljen sam sniti se z njim na miravno posvetovanje in se pogovoriti o pogojih, po katerih bi se sklenil mir. Toda postavil je pogoje, da se o kaki neodvisnosti Irske ne bo smelo govoriti. Seveda je De Valera odločno odklonil in izjavil, da je pripravljen priti v London, ako ga vlada prejme kot zastopnika svobodnega naroda, ne kot podložnih sužnjev Anglije. — Lloyd George še ni odgovoril.

Cel slučaj je jako zanimiv, ker kaj takega še ne pomni svetovna zgodovina. Vsa čast in ponos pa irskemu narodu. In tu se vidi, kaj se da doseči, ako je cel narod ene misli. Kako je bilo žalostno in je še doma pri nas, da so še do danes celo med izobraženci takozvani "starini" in "mladini", to je za Avstrijo, da bi šla Jugoslavija nazaj, in pa za Jugoslavijo. Starini so največja sramota za slovenski narod. Na Irskem so vsi duhovniki, vsi škofje, razun enega, vsi redovniki in ves narod kot tak odločno proti "postavni" vladi in se vsi bore za svobodo in nikomur ne pride na misel, da bi bil izdajalski "starin". V resnici krasen zgled za vse druge narode, kako se je treba boriti za narodno svobodo.

ŠIRITE LIST "EDINOST"

IZ KATOLIŠKEGA SVETA.

PAPEŽEV DAR JUGOSLOVANSKIM OTROČIČEM.

Od daru sv. očeta Benedikta XV. otročičem (bambini) kraljestva SHS, je apostoska nunciatura v Belgradu odločila in poslala za ljubljansko škofijo škofijskemu ordinariatu znesek 30.000 din. — 120.000 K, da se ta vsota razdeli po imenu svetega očeta.

Radi tega se razpisuje s tem za revne otročiče v starosti do osem let 1500 darov po 400 K in 3000 darov po 200 K.

Pri razdelitvi bo merodajen sledeči red:

1. popolne sirote, ki se oskrbujejo od dobrih ljudi ali v sirotišnicah in zavetiščih;
2. na pol sirote;
3. otročiči revnih krščanskih staršev;
4. nezakonski otroci, ako so matere revne in nadalje nesvarnega življenja.

K temu nimamo drugega pripomniti, kakor to, naj si vsi uredniki "Prosve" nataknejo očala in to prebero, da ne bodo zopet tako nemarni razdirali, kakor so jih zadnjič. Svetemu Očetu očitate, da ne podpira zadosti revežev. Sveti Oče je že veliko storil za ubožce. Zdaj nam pa povejte, koliko ste vi storili za nje!

NOVA UREDITEV CERKVENE SODNE OBLASTI PO RAPALSKI POGODBI.

Kakor poročajo iz Rima, se je sv. stolica po sklepu rapalske pogodbe takoj začela pečati z ureditvijo cerkvenih oblasti v soglasju z novimi mejami med Italijo in Jugoslavijo. Reka se končno veljavno odcépi od senjske škofije in postane samostojna škofija, ki bo obsegala samo reško ozemlje. V Zadru ostane nadškof, ki pa ne bo več dalmatinski metropolit, marveč bo njegova oblast obsegala samo Zader in otoka Cres in Lošinj. Ostale župnije zadržne nadškofije se priključijo šibeniški škofiji. Šibeniška škofijska stolica se v kratkem izpolni. Sedanja zadrski nadškof dr. Vicko Puljiš bo odstopil ter bo na njegovo mesto imenovan sedanji pomožni škof pl. Borzatti.

SLOVENSKI TRGOVCI OGLAŠAJTE SVOJA PODJETJA V "EDINOSTI."

NAJCENEJE IN NAJHITREJE

— pošiljamo denar v Jugoslavijo.

— po cenah istega dne,

— ko nam denar prinesete.

Današnje cene so:	
300 kron \$ 2.40
400 " 3.20
500 " 4.00
600 " 4.90
700 " 5.75
800 " 6.47
900 " 7.18
1000 " 7.75
5000 " 38.50
10000 " 76.00

Vsa pisma naslavlajte na:

EDINOST,
1849 W. 22nd St., Chicago, Ill.

Prejeli smo knjige DRUŽBE SV. MOHORJA

za leto

1921.

Kdor jih želi prejeti, naj se takoj zglozi, dokler jih je še kajv zalogi.

CENA \$2.20.

EDINOST.

GLASILO SLOVENSKEGA KATOLIŠKEGA DELAVSTVA V AMERIKI.
Izjaha dvakrat na teden.

NASLOV:

Slovenian Franciscan Press.

1849 W. 22nd St.

Telephone Canal 98.

Chicago, Ill.

ADVERTISING RATES ON APPLICATION.

Published Semi-Weekly by

SLOVENIAN FRANCISCAN FATHERS, 1849 W. 22nd St., CHICAGO, ILL.

Entered as second-class matter Oct. 11, 1919, at the post office at Chicago, Illinois, under the Act of March 3, 1879.

JUGOSLAVIJA, ZVEZA AVTONOMNIH DRŽAV.

Kakor smo zadnjič na kratko sporočili, je postala Jugoslavija nekakšna tripartitna država, to je, razdeljena je na tri avtonomne dele: Slovenija s Prekmurjem, Hrvaška in Srbija. Samo vojaštvo in pravosodje je ostalo skupno, druga ministerstva so razdeljena in ima vsaka avtonomna krajina svoje. Manjka nam še natančnejših poročil, kako in na kakšni podlagi je izvedena ta razdelba. Vendar pa že danes lahko eno konstatiramo: Jugoslavija bo našla samo sebe, to je: razmere se bodo začele pravilno urejevati. Te dni prihajajo sicer poročila v velikih boljševiskih ali komunističkih nemirih v Beogradu. Vendar je pa najbrže to samo majhen poizkus Trotskijevcev, s katerim bodo pokazali, kako so slabi.

Ta nova odločitev v Jugoslaviji je imela velikanski učinek na našo zunanjo veljavo. Do sedaj so nas vsi večji ameriški listi prezirali kot narod, ki nima prihodnosti, ki se bo prej ali slej pod pritiskom Habsburgovcev in padel nazaj v njih sužnjost za vedno. Zato je valuta tako padala zadnje mesece. Zato so nas povsodi prezirali iz tako pomilovalno gledali, kjer koli smo povedali, on kod smo doma.

Toda sedaj pa naenkrat čutimo drugi veter. Tako smo takoj opazili, da so začeli ameriški veliki dnevnikarji o nas več poročati. Chicago Daily News, eden izmed največjih listov sveta, je sedaj priobčil krasen članek o Jugoslaviji in njeni veliki prihodnosti. Zlasti krasno spričevalo daje Slovencem. Članek je bil pisan že 10. novembra, pa ga urednik ni hotel priobčiti, ker smo bili nič. Sedaj ga je. To je značilno.

Danes smo pa čitali, kako velik, uničujoč učinek je imela ta odločitev na Mažare. 31. decembra se je baje odločila ta razdelba Jugoslavije. Na isti večer se je pa v Budapešti obesilo 12 najvplivnejših mažarskih politikov in sicer kakor poroča New York Times: "Vseh dvanajst samomorilcev je zaputilo izjave, v katerih pravijo vsi, da jih je gnal v samomor obup radi desperantnih razmer Ogrske v sedanosti, posebno pa ker ni za njo več nikakega upanja na kako prihodnost!"

To je značilno. Računali so do zadnjega, da se posreči njihovim agentom, da razdero jugoslovansko edinstvo, pa da se jim posreči vzbuditi med Hrvati in Srbi toliko mržnje, da se bodo začeli nemiri v Jugoslaviji, katere bi bili Mažari s pomočjo Habsburgovcev izrabili, da bi razbili Jugoslavijo in z njo zakraljevali nad svojimi bivšimi sužnji.

Mi sicer sočustvujemo z Ogrji, ker vemo, kako jih mora boleti toliko poraz njih naroda, ki je bil tako prevzet in tako ošaben in tako sam vase zaverovan, da ni poznal nobenega družega naroda več kot sebe. Vendar tu je samo nov slučaj, da gre napuh pred padcem in pa da gre krivica samo do gotove meje, potem pride pa toliko večja kazna kolikor večje so bile krivice.

Ogrji bodo morali sami na sebi čutiti sedaj, kaj se pravi biti suženj. Sedaj bodo spoznali, kaj so čutili oni nesrečni narodi, katere so oni do sedaj tako tlačili in zatirali.

DOBER SVET JE BOLJŠI NE GO SLAB PRIJATELJ.

Rev. J. K.

II.

Pregovor pravi: Kar se Janezek nauči, to Janez zna. Če se, mladina, sedaj ne boš privadila varčevati z zaslužkom, potem se tudi pozneje ne boš. Dovolj žalostno je in pomeni široko odprta vrata v revščino, ako si mladenič in dekle v vseh letih svoje mladosti komaj toliko prihranila, da s silo zmagata stroške poročenega dne, ali dolžna ostaneta fotografu za lepo poročno sliko, ali trgovcu za poročno obleko. To je žalosten začetek in kar sledi bo še žalostnejše, posebno za uboge njune otroke.

Revščina, pamanjkanje, lakota so za starše šola pokore za razbrzdano, zapravljivo mladostno življenje, za otroke pa nezasežena nesreča, v katero jih je pahnila lahkomišljenost njihovih starišev že v zibelci.

Iz starega kraja se je peljal duhovnik v Ameriko. S kapitanom sta o priliki govorila o ameriških razmerah, o delavskem vprašanju in o načinu, kako bi se dalo shajati s zaslužkom, ki je sicer velik dandanes, pa vendar ne prevelik v razmerju z visokimi cenami živin in obleke. — Kapitan je povedal, kako on dela v svoji družini. Z žena sta se zmenila, da ne bota ničesar kupovala na knjižico, ampak vse hočeta sproti plačevati. To ima dvojno korist: ker sproti plačujeva, je rekel kapitan, — denar pa gre nerad

izpod rok, ne kupujeva ničesar, kar ni res potrebno in še v potrebnem vzameva najpotrebnejše. Poleg tega dobiva tudi boljše blago in bolj po ceni ker tudi trgovec ima rajše manjše cene in gotov denar, kakor pa narobe. — Dosedaj sva se prepričala, da je ta način gospodarstva in gospodinjstva najboljši.

Torej proč z dolžno knjižico pri mesarju, peku, grocerju. Začni že danes vsak hleb kruha, vsak funt mesa i. t. d. sproti plačevati: videl boš, kako veliko večjo vrednost ti bo imel denar, pa tudi več ti bo zalegel.

Kupuj le, kar potrebuješ in kar res potrebuješ. — Nekdo je kupil star obrabljen kanon in ni vedel, kaj bi z njim počel. Prašali so ga, zakaj ga je kupil. Odgovoril je: ker je bil tako po ceni.

Vprašaj se, predno kaj kupiš: mi je to res potrebno? — bi se ti ne dalo tudi brez tega shajati? Pa naj je blago še tako vredno, je vendar le drago, ako ni povsem res potrebno. Skleni, ničesar, tudi najmanjše reči in naj bi bilo le samo vžigalične vrednosti, — ne kupiti, ne da bi prej premislil, čemu mi bo, — mi je res to treba?

Z dobro voljo in samozatajo se da mnogo privarčevati. Če si skromen, ne delaš izdatkov preko svojega stanu, ne živiš brez misleno tja v en dan, — tedaj boš našel, da marsičesa v življenju lahko pogrešaš in

strošek za to denes na stran.

Neverjetne svote gredo v zgubo vsled nezmernega vživanja alkoholnih pijač: — koliko denarja požoro veselice, zabave! — Omalovaževati ne smemo dolarjev, ki gredo dobesedno v dim po cigarah, cigaretah: bi se li ne dalo tudi tu mnogo prihraniti? — je li cigara, cigareta tvoj gospodar? — Kaj naj rečem o igranju kjer gre za visoke ali pa tudi le samo za nizke svote, ki pa budite obe strast do igre. — Kaj imaš od igre, česar bi ne dobil v zanimivi knjigi, ne samo zabave, kratkočasje, ampak poučne zabave, koristnega kratkočasje. Hrepenenje po kratkočasje, zabavi in vživanju je hud sovražnik varčnosti. Za to je treba da stariši svoje otroke že v zgodnji mladosti navajajo k skromnosti v vsem tem.

Poželjivost po vživanju raste z otrokom, dečkom in deklico. Vsak cent, vsak nikelj, ki ga znajo dobiti iz rok svojih starišev, stricev ali tet, ali si ga drugače pridobe, gre na pot poželjivosti po telesnih sladkarijah ali še bolj v dušno naslajanje po različnih hudičevih brlogih, ki se jim "shows, moving pictures" ali kako drugače pravi.

Pri odraščajoči mladini si privzame sladkosnednost drugo obliko, zahteva ne več samo cent ali nikelj, pač pa cele dolarje in je ravno tako, če ne še bolj pogubna. S silo izvihejo ubogi stariši nekaj dolarjev svojim odraslim otrokom, ki hodijo k njim po grdi ameriški navadi "le samo še na hrano", "na bord", drugače pa že samostojno žive in razpolagajo s svojim zaslužkom ne v varčnosti, ampak s zapravljivostjo, ki jo tirja od njih poželjivost in nečimernost.

Znameniti ameriški državnik je rekel: Kedor vas, mladino, uči, da je mogoče po drugi poti, nego je marljivost in varčnost, priti do premoženja, — ta vam vliva strupa v čašo vašega življenja in vaše prave sreče.

Mladina, uči se varčnosti: — stariši, učite jo s svojim zgledom varčnosti: bodite vsi skupaj varčni!
(Konec.)

IZ SLOVENSKEGA NASELBIN.

Tioga, Wis. — Zopet je prišlo novo leto; morebiti je naše zadnje. Ako se ozremo nazaj, koliko zanimivih, pa tudi žalostnih dogodkov nam vzbujajo spomin na 1. 1920 in zadnja leta svetovne vojske. Moje pero je preslabo, da bi popisalo, koliko krvi in koliko solz se je prelilo in koliko trpljenja, lakote in bolečin se je prestalo v teh letih. Solze mi silijo v oči, ko se spominjam na vas, moji sovrstniki, ki vas že krije črna prst tam na bojni poljani. Dali ste svojo kri in svoje življenje za tužno nam domovino. Zamanj je bil vaš trud in vaša borba. Naša domovina se prodaja in trga kos za kosom. Se li ne more potem naše srce žalostiti ob pogledu na preteklo leto in na zadnja leta sploh?

Sovražniki napadajo naše organizacije, kakor n. pr. "Orle". Boj se nam napoveduje na vseh črtah; še taki možje, ki se štejejo v vrsto katoličanov, so vzdignili svoj glas proti nam. — Ne odnehajmo! Bodimo vstrajni in prosimo, naj nam pomaga On, ki je njegovo maščevanje strašno!

V mlado leto 1921 stopamo z upanjem, da nam bo v njem zasijala svetlejša zarja — seveda, treba je potrpežljivosti, vstrajnosti in zaupanja na božjo pomoč.

Torej, Bog daj v tem novem letu naši duhovščini in našim organizacijam obilo moči, uspeha in blagoslova, vsem naročnikom "Edinosti" pa obilo sreče in veselja!

Udani Vam

Leo Stupica.

Ely, Minn. — Božične praznike smo tu v Ely še precej v lepem redu in zadovoljnosti praznovali. Društvo Marija Čistega Spočetja je praznovalo pred božičem svoj god. Ob tej priliki se je udeležilo skupaj sv. maše in pristopilo k sv. obhaj-

lu. To društvo spada k J. S. K. J. pod št. 120. Vsa čast članicam, da se tako trdno in neomajno držijo katoliških načel, zavedajoč se, da je ona vera, ki so jo podedovale po svojih ljubih stariših, edina, ki ustvarja mir in ljubezen v družini in v človeški družbi sploh. Kjer se vera zametuje, tam gine tudi mir, medsebojna ljubezen in sloga.

Drage članice! Idite po tej poti naprej, kakor ste hodile do sedaj in Vaše društvo bo slovelo po naši nasebini!

Vaš ustanovitelj.

Chicago, Ill. — Povedal bom, kako smo se pri nas poslovili od starega leta. Društvo Krščanskih Mater je priredilo na Silvestrovo v cerkveni dvorani zabavni večer. — Tako; pri vstopu v dvorano se je vsakemu razlil po obrazu čut neke notranje zadovoljnosti. Tam okoli so stala namreč mize, preobložene z različnimi posvetnimi dobrinami. Prvi vtis je bil torej ugoden. In nadalje? — Miss E. Walker, Miss J. Hočevar in Miss M. Hočevar so zapele triglasno dve pesmici. Petje je bilo zelo nežno; mi bi poslušali celo noč. Tekom vsporeda sta nastopila tudi Mr. Joe Merlak, ki je zapel srčkano pesmico "My little Margie" in ga je občinstvo navdušeno pozdravljalo, ter naša nova pevka Miss Alice Gagran. Prišla je pred kratkim iz New Yorka. V dveh slovenskih pesmicah, ki jih je zapela, je pokazala, kako poln in obsežen glas ima. Pozna se ji tudi, da mora imeti dobro pevsko šolo za seboj. V našem cerkvenem zboru imamo zdaj par izvrstnih pevskih moči, ki si od njih še veliko obetamo.

Pri tej priliki naj omenim še nekaj. Nobene stvari ne potrebujemo tako krvavo, kakor tega, da dobimo v našo dvorano nov piano. — Dokler bomo imeli škatljo notri, je vsaka količaja umetnostna glasbena prireditev nemogoča.

Rev. Jeronim Knoblehar so s svojim govorom, ki so ga znali zelo spretno osoliti z raznimi humorističnimi dostavki, vzbudili splošno zanimanje. Tukaj so mojster: nihče ne zna lepše združiti koristnega s prijetnim, kakor znajo to naš Father Knoblehar.

Kratek nagovor je imela tudi predsednica Društva Kr. Mater, Mrs. Gerbaj.

Šolski otroci so ponovili živo sliko iz zadnjega dejanja igre "Na betlehemske poljanah", ki so jo igrali na praznik sv. Štefana, kakor smo že zadnjič poročali.

Višek tega zabavnega večera naj bi bila tvorila veseloigra v enem dejanju: "Dobrodošli! — Kdaj pojedete domov?" — Igrali so Mrs. H. Kushar, Mrs. M. Blaj, Mr. J. Jerich in Mr. I. Račić. — Če je kdo vreden pohvale, potem je to gotovo naš Mr. Jerich. Svojega dolenjskega kmetiča je igral tako vzorno, da ga ne bi mogel bolje.

O prosti zabavi, ki je sledila nato, ne vem nič posebnega povedati,

pač pa je bila nekaj novega za nas simbolična predstava, ki jo je zasnoval in priredil Mr. Čagran, namreč odhod starega leta in nastop novega. Mr. Čagran sam je predstavljal občinstvo, sin, Mr. V. Čagran, pa staro leto. Občinstvo očita staremu letu vse njegove napake in ga slednjič pozivlja, naj se hitro pobere. Staro leto — sključen starček sivih las v beli halji — opravičuje in zvrča krivdo na občinstvo samo, dokler ne začne biti ura polnoči. Tedaj se staro leto pogreza in po dvorani nastane tema. Ura bije dalje, — nekaj pretresljivega! — Ko udari zadnjič, se dvorana nenadoma razsvetli, prikaže se lepa deklica, ki v lepi deklamaciji nagovori občinstvo in slednjič pozove na oder novo leto: krasnega majhnega dečka v belem oblačilu. (Bila sta to Miss D. Banich in njen bratec.) Ta simbolna predstava je bila zares zelo pomembna. Mr. Čagranu čestitamo!
I. R.

ZAHVALA IN POJASNILO.

Ob času, ko stopa moja tvrdka pred našo javnost reorganizirana in povečana, si štejem v prijetno dolžnost, da se pred vsem zahvalim svojim rojakom kar najtopleje za njihovo veliko zaupanje in naklonjenost.

Promet, ki ga imelo to podjetje v dosedanem pol-drugoletnem obstoju, je tako velik, da popolnoma potrjuje mojo zavest, da podjetje odgovarja potrebam svojih rojakov v Ameriki in da vrši svojo nalogo v njih zadovoljstvo.

Promet se je od začetka neprestano večal ter končno tako narastel, da sem poleg uslužbencev nujno rabil tudi tako pomoč, ki je v stanu sprejeti nase tudi odgovornost in delati z isto vnemo in istim interesom kakor jaz sam, kar pa je danes skoro nemogoče doseči drugače kakor s so-lastništvom. Tako pomoč sem dobil v osebi rojaka Alois Češarka, ki živi in deluje med New Yorkskimi Slovenci že celih 29 let in je med njimi splošno znan in priljubljen. Poleg tega ima tudi mnogoletne izkušnje v pošiljanju denarja, kakor tudi v drugih poslih, ki spadajo v delokrog moje tvrdke.

Reputacija g. Češarka, njegova sposobnost in njegova praksa mi torej dajejo najboljšo zagotovilo, da mi bo v družbi z njim mogoče ne samo vzdržati tvrdko na sedanji stopinji priznane uspešnosti, temveč to uspešnost tudi povečati.

Toliko se mi je zdelo potrebno povedati, da si ne bo kdo izpremembe napačno tolmačil.

Leo Zakrajšek.

Sakserjev "Glas Naroda" se je začel zanimati tudi za čičaške "deviče". G. obermežnarju najbrž ena Francka ni zadosti. Radi bi jih več spridili. So pač turške sorte!

Veliko naših policistov bi bilo dobrih in poštenih, ko bi ne bilo prohibicije in skušnjav.



Mi pošiljamo denar na vse kraje.

JUGOSLAVIJE.

Slovenije, Hrvaške in Srbije.

Vse pošiljatve garantira

AMERICAN STATE BANK

1825—1827 BLUE ISLAND AVENUE, CHICAGO, ILL.

J. F. ŠTEJINA, predsednik;

A. J. KRASA, tajnik.

Novice iz Jugoslavije.

SLOVENSKI POSLANCI V KONSTITUANTI.

Slovenija ima v konstituenti 40 poslancev in sicer:

1. Slovenska ljudska stranka: — Janez Brodar, Josip Gostinčar, Josip Nemanič, Janez Stanovnik, Karl Škulj, Anton Sušnik, dr. Gosar, Iv. Roškar, Franc Pišek, Jožef Kleki, Martin Kranjc, Vladimir Pušenjak, Jožef Skabernik, dr. Ant. Korošec, dr. Josip Hohnjec. (15 poslancev.)

2. Samostojna kmečka stranka: Jakob Kušar, Ivan Majcen, Ivan Pucelj, Janko Rajar, Iv. Urek, Josip Drogenik, Ivan Mermolja, dr. Bogumil Vošnjak. (8 poslancev.)

3. Jugoslovanska socijalno demokratska stranka: Etbin Kristan, Anton Kristan, Filip Kisovar, Josip Kopač, Rudolf Golouh in dr. Milan Korun. (6 poslancev.)

4. Komunistična stranka: Dr. Milan Lemež, Marcel Žorga, Valentin Mlakar, Vladimir Fabijančič, Miha Koren, Ivan Faval. (6 poslancev.)

5. Jugoslovanska demokratska stranka: Dr. Ivan Tavčar, dr. Gregor Žerjav, dr. Vekoslav Kukovec. (3 poslanci.)

6. Narodno-socijalistična stranka: Ivan Deržič in Blaž Zupanc. (2 poslanca.)

Nov poverjenik za socialno skrb. Regent Aleksander je imenoval g. Adolfa Ribnikarja za poverjenika za socialno skrb v Ljubljani.

Zima ga bo vzela namreč dr. Žerjavov dnevnik "Jutro". Kapitalisti, ki so ga poklicali v življenje in stoje sedaj za njegovim hrptom, so se namreč pri tem podjetju grozno urezali. Ko so te dni po zaključeni volivni borbi vzeli v roke svincnik, so z žalostjo opazili, da stotisočaki prenaprognost v "Jutrovo" nenasitno žrelo, in sklenili z veliko večino, da mora biti temu konec. Dr. Žerjav bo moral sedaj sam globokeje poseči v svoj žep ali pa zmrzne "Jutro".

Židovska nevarnost. — Nova avstrijska vlada hoče končno zadostiti zahtevi domačega prebivalstva in izgnati gališke Žide, ki so se bili za časa vojne priselili na Dunaj. Večina teh Židov se pa noče vrniti na Poljsko, katero so itak že objedli do kosti, marveč hočejo zaposesti Jugoslavijo. Potem našemu ljudstvu

trikrat gorje, ker bo moralo delati zgolj za te nenasitne kobilice. Poklicane oblasti naj ne dovolijo naselitve v Jugoslaviji niti enemu novemu Židu! Drugače se bo moralo ljudstvo samo pravočasno otresti te golazni.

"Moderno" zidanje. V Beogradu so tekmo zadnjih mesecev zgradili veliko moderno zgradbo za bioskop, v kateri bi bilo prostora za 1300 duš, Poslopje je bilo zgrajeno iz železobetona v največji naglici. Te dni so začeli pobirati lesene podpore in obloge. Kakor hitro so te odstranili, je začelo pokati ogrodge strehe in par minut na to se je zrušila vasa celokupna zgradba. Ob času nesreče je bilo zaposlenih v poslopju okoli štirideset delavcev, ki so pa razen štirih pravočasno utekli. Štirje delavci so bili smrtono varno poškodovani. Kot vzrok te nesreče navajajo slab cement, pa tudi nepravilno konstrukcijo. Inženerja, ki je vodil delo, na dan nesreče ni bilo blizu. Zgradba je stala več milijonov dinarjev.

Očeta ustrelil. — Na Miklavževo popoldne sta se sprla posestnik Spendal v Velikih Kmpoljah pri Muljavi in njegov sin Jožef. Sin je zgrabil za revolver ter ustrelil svojega očeta v trebuh tako nesrečno, da je še isti večer umrl. Posestnik Spendal je šele pred kratkim prišel iz Amerike in se je kot vdovec nameraval zopet oženiti, sin, ki se je vrnil od vojakov, bi pa rad prevzel posestvo. V pijanosti je vsled tega prišlo do prepira, ki je zahteval smrtno žrtev. Jožefa Spendala so zaprli.

Brihtni berač. — Na Marijinem trgu v Ljubljani je bil radi beračenja aretovan delavec Nikolaj Goršek iz Jaske na Hrvatskem. Zagoval se je, da ni prosjačil, ampak da ima le tako navado, da se vsakemu boljšemu gospodu prikloni. Na njegov spoštljivi pozdrav so mu gospodje kar sami od sebe dajali milodare v čepico.

Najnovejši "navijalci cen". Na deželi se je poleg drugih starih navad ohranila tudi ta, da nevesti, ki gre iz vasi, zgrade domači fantje pot in mora ženini plačati za svojo nevesto fantom odkupnino. Ako pa se izseli fant, zgrade dekleta in od-

kupnino mora plačati nevesta. To odkupnino imenujejo "tolar". (Ime se je ohranilo še iz časa, ko je zadostoval tolar za odkupnino). Ta denar fantje zapijo. Ob taki priliki se seveda skregajo in tudi stepo. Ker se je pa v času splošne draginje tudi pijača podražila, sedaj tudi fantje niso zadovoljni s prav majhnim "tolarjem". Poskočili so s cenno tako, da jih človek lahko prišteva med navijalce cen. Pred kratkim so v neki vasi na Dolenskem zgradila dekleta domačemu fantu, ko je peljal balo na nevestin dom. Zahtevala so prav verižniško vsoto 3000 K. Začela so se pogajanja in nevestina stranka je obljubila po dolgotrajnem prerekanju 700 K za ženina. Ker sta obe stranki vztrajali pri svojih pogojih, so se pogajanja razbila, ne da bi se dosegel sporazum. Dekleta so se z ogorčenjem in protestom odstranila, podrla ograjo in zažugala, da bodo ženinu naslednji dan, ko se bo peljal k poroki, zakurila ob poti veliko ognjev kot znamenje sramote. Ko je ženin zvedel za te nakane svojih rojakinj, je sklenil odvrniti od sebe sramoto in dekletom skaliti veselje. Poklical je na pomoč oboroženo silo. In res sta se na dan poroke pojavila na licu mesta dva orožnika, ki sta neposredno pred ženinim odhodom skrbno patrolirala po vasi ter tako odvrnili "pretečo nevarnost". Tako je bila rešena čast

ženina in prečrtani načrti maščevalnih deklet. Sicer je že navada, da ob takih prilikah nastanejo prepiri in različne neprilike, a to je vsekar posebne vrste slučaj, da se mora ženin pod zaščito bajonetov peljati k poroki. Lepša pa je navada, ki se je začela po nekaterih krajih udomačevati, da namreč pridejo fantje pod okno svojega tovariša ali domačega dekleta zapeti nekaj pesmi v slovo. Ob tej priliki fantje ne zahtevajo ničesar, a ženini ali nevesta že sama potem posežeta bolj ali manj v žep, kakršne so pač premoženjske razmere in radodarnost enega ali drugega.

Nemška nasilstva. — Pred par tedni je imel slovenski mladenič Maks Gril iz Vovber opraviti v Celovcu. Ko se je hotel odpeljati z vlakom domov, ga na kolodvoru spoznajo velikovski nemčurji ter ga naznanijo volksverovcem, češ, da je streljal in pretepal Nemce. Ti ga takoj napadejo s palicami, da so dve na njem zlomili. Ko se fant onemogel zgrudi, pride k sreči en stražnik, ki ga ščiti, sicer bi ga bila podivjana druhal ubila. Ljudstvo pa je kričalo: Tut's ihn totschiagen; der gehört schon längst uber die Karavanken. V soboto dne 6. nov. so nemčurji napadli zavednega kmeta pd. Pavleja v Klečah. Pretepli so ga tako, da so mu nogo na dveh krajih zlomili.

Nesreča v gozdu. Jožef Hočevar iz Most je šel v gozd podirati težko bukev. Bukev se je nagnila na neko drevo in ko jo je reševal, je padla nanj ter ga ubila.

Požar. V bodovljski grapi nad Škofjo Loko je pogorela kočja po domače Erjavčkovega dne 25. nov. V Škofji Loki je bil sejem, žena kočarja je gnala dve kozi na prodaj in pustila doma dva otroka, ki ju je v kočjo zaklenila. Najbrž sta otroka prišla do vžigalic in povzročila ogenj. Oba otroka sta zgorela. Vse premoženje je kočarju pogorelo, ostalo mu je le to, kar je imel na sebi.

Kaj vse prodajajo v starem kraju! Evo oglasa v "Jugoslaviji" št. 282: — Proda se: Zaradi selitve je naprodaj po nizki ceni pohištvo, ena moška obleka, ena ženska ter eno dirkalno kolo. Bleiweisova c. 6. Baraka.

Listnica upravnitva: — Mr. Anton Pungercar ima pismo v našem uradu.

Listnica uredništva: — J. G. v C. Vaša pesmica bi zdaj ne bila več tako primerna, kakor je bil Vaš dopis. a dopise se Vam priporočamo.

NAROČAJTE IN PRIPOROČAJTE LIST "EDINOST"!

VELIKA RAZPRODAJA!

TA RAZPRODAJA TRAJA SAMO TRI DNI — IN SICER TA TEDEN — ČETRTEK, PETEK IN SOBOTO!

NAJBOLJŠE ČREVLJE ZA DEČKE ŠOLARJE s trakovi in na gumbe v velikosti: 9-1. Narejene iz najmočnejšega usnja, ki stanejo \$3.00. Sedaj samo: **\$1.95**

Najfinejše čravlje za odraščene dekleta samo na trakove v velikosti: 12-2.

Narejene so iz najbolj trpežnega usnja in stanejo — \$4.00, a sedaj jih damo za:

\$2.95



Najfinejše različne copate "Slippers" iz blaga in usnja s prišitimi podlati, smo jih prodajali pred prazniki po \$2.50 — \$3.00 — \$3.50. A sedaj po: **\$1.95**

Moški praznični čravlji na trakove in na gumbe v vseh velikostih in stilih, so \$8.00. Sedaj stanejo le: **\$5.85**



Galoše — površne čravlje — kakor tudi ko-mašne za moške, žene in otroke prodajamo sedaj za nižjo kot polovično ceno. **\$1.69**



RAZPRODAJA RAZNEGA OBLAČILA!

Srajčke za dečke iz flanelle v velikosti 6-15. Najboljša kvaliteta. Vredne po: 98c. Sedaj so **59c**

Moška spodnja obleka vsakovrstna lahka in teška tkane in fabricirane spodnje srajce in hlače. Velikost: 36-46. Vredne: \$1.49. Sedaj po: **98c**

Ženske nogavice pristno volnene, težke in lahke, v vseh barvah in velikosti: 8 1/2-10. Popreje: 49c. Sedaj **29c**

Nogavice za otroke, črne barve, v velikosti 6-9 1/2. Jih bomo prodajali te tri dni po **17c**

Moške srajce iz flanelle plave in sive, v velikosti 14-17 1/2. Stanejo sedaj sa- **\$1.69**

Spodnja obleka za otroke iz trpežnega blaga v sivi in zeleni barvi. Velikost: 18-30. Prej: 59c. Sedaj **39c**

Zenske jopiče "Sweaters". Volnene v različnih modah in barvah in v vseh velikostih. Vredne: \$5.00. Sedaj jih prodajamo po: **\$2.98**

Moške volnene nogavice, težke in lahke, v vseh barvah in velikosti. Smo jih prodajali doslej po 79c. Sedaj **49c**

Celokupna ženska obleka "Union Suits", narejene iz dobrega blaga in so trpežne. Velikost 38-44. Vredne: \$1.49. Sedaj samo: **89c**

Vsakovrstne čepice "Tam O' Shantus" za dekleta. — So iz volne pletene, ki so vredne najmanj \$2.00. Sedaj so: **79c**

ZAKAJ PLAČEVATI PREVEČ?

TAKO naj bi se vprašal vsakdo, ki potrebuje ali bo kedaj potreboval, kakih notarskih del. Razni zakoniti agentje odirajo naše ljudstvo da je groza. Vsakdo ki plača več kot potrebno, meče proč denar!

RADI TEGA, naznanjamo slavnemu občinstvu v Chicagi in okolici, kakor tudi širom Amerike, da doli podpisana izdeluje vsa notarske dela najceneje med vsemi!

NIHČE Vam ne bo naredil prošnje (affidavit) za dobiti svoje domače iz stare domovine ceneje kot mi!

KADAR ŽELITE dobiti svoje domače ali svoje prijatelje iz stare domovine, tedaj pišite nam in mi Vam bomo dali brezplačna navodila.

POMNITE, da je naše geslo: "Točno in pošteno postreči vsakomur, po najnižji ceni!"

Pisma naslavlajte vedno na:

JERIC & ZELEZNIKAR,
(Slovenska notarja.)

1849 W. 22nd ST.,

CHICAGO, ILL.

KAPPER'S TWO STORES

1757-1759 West 18th St. and Wood Corner.

Chicago, Ill.

DELO IN DENAR.

Spisal dr. Fr. Detela.

I.

Zanimanje budi vsaka razlika v navadni enoličnosti, prelepa ali pregrda, prekratka ali predolga, pretesna ali preširoka obleka, nenavadna govorica, posebno vedenje, čudna postava; sploh vsaka izvirnost, bodisi pristna ali ponarejena, opozori družbo nase, ki začne hvaliti ali grajati, občudovati ali zavidati, ki se začne zanimati za ta napad na ljubo vsakdanjost, najprej nehoti in natihoma, potem glasno in glasneje.

Tako sta zanimala v Medgorju vso vas dva kmeta, Kocjan in Kos, ki sta se razlikovala od vseh sosedov in se bližala, ker sta si bila tudi drug drugemu popolnoma nasprotna v nazorih, po nasprotnih potih istemu cilju.

Kocjan je bil od mladih nog zaspán nazadnjak, ki je popolnoma krivo razumel kralja Salomona nauk, da naj gre lenuh gledat mravlje. Zakaj kot pastir že je Kocjan na paši najrajši legel na trebuh in opazoval kakšno mravljo. Pri tem opazovanju pa je vedno zadremal in zaspal in spal toliko časa, da ga je zbudilo kričanje in kletev, ki je podila njegovo živino iz škode.

Kot fant je dremal naprej. Kadar je hodil s tovariši, se je vedno zvrnil v kak jarek ali črez kakšno ranto, ki je ni bil zapazil; in če se niso brigali zanj tovariši, se tudi on ni zanje, ampak je mirno obležal. Neko noč pa si je pridremal nevesto. Šel je bil na vas, brez posebnega namena, prvič in zadnjič, in samo zaradi tega, ker so mu pravili fantje, da je to stara navada; in starih navad se je hotel držati Kocjan vse življenje. Vasoval pa je tako, da je sedel na prvo pripravno skladanico drv in zadremal. In ko so hodili ljudje drugega jutra mimo k prvi maši, je Kocjan še vedno dremal in visel na skladanici. — Kdor ga je videl, se je nasmejal, dasi stvar ni bila samo smešna. — Skladanica je stala namreč pod oknom Kraguljeve Lenke in ljudje,

ki so hodili mimo, se niso smejali samo mlademu Kocjanu, ampak tudi v okno. Teh neslanih šal pa se je Lenka hitro naveličala. Poklicala je očeta in brata, da maščujeta njeno dobro ime. Kako bi se godilo Kocjanu, če bi ne bil dedič lepega posestva, se ne ve; tako se pa nista posebno pohujševala ne očče, ne sin, ampak spravila fanta v hišo, kjer se je mati nekoliko jezila nad hudobnostjo tega sveta in Lenka nekoliko jokala. Moška dva pa sta govorila pametno in stvarno in Kocjan je kimal zdaj sem, zdaj tja. Kmalu so si bili vsi dobri prijatelji; zajtrkovali so skupaj in črez nekaj tednov so šli delat pisma.

V zakonu je dremal dobrovoljni Kocjan naprej, kar je zelo jezilo mlado ženo. Kocjanka je bila namreč varčna in pridna; mož pa je sanjaril okrog kakor kak pesnik, se zagledal zdaj v kakšno žival, zdaj v čudno rastlino in obstal, obsedel ali obležal in zadremal. Rad je delal samo družino tovarišem v krčmi, ki so mu dopovedovali, da se njemu, ki ima tako pridno ženo, ni treba truditi, varčevati pa celo ne. "Ne govorite neumno! Denar jaz dobim težko", jih je zavračal Kocjan, ki je govoril resnico, a ni hotel razodevati rodbinskih skrivnosti.

Denar je imela namreč Kocjanka v rokah in ga skrbno skrivala. Takšne so žene! Toda Kocjan je bil bolj prefrigan, nego se mu je videlo. Dajpazdaj se mu je posrečilo, da je iztaknil in pobral skrite prihranke, brez vseh pomislekov, ponosen, da je prekanil ljubo ženko. In ta se je res čudila, ne samo jezila. Saj je bila vendar poiskala najskrivnejši kotiček za težko prisluzene krajcarje. In vendar je izginil denar in z denarjem mož, denar za vse večne čase, mož za en dan ali dva.

Kako se je moglo to zgoditi, to je bila Kocjanova poslovna tajnost. Kadar je namreč zaslužil Kocjan denar doma, je začel dremati še huje, da ne bi motil žene, ki je skrivala svoj zaklad. Črez nekaj dni pa je začel miže opazovati, kam da uhaja skrivaj ženka, kam da se izgublja vsak dan ali tudi večkrat na dan, kam jo goni takorekoč slaba vest. Potrpežljivo se je držal potem svojega sledu in odkrival zaklad za zakladom.

Ker je pa Kocjan rad delil s tovariši, kar je imel, so ga tudi vsi radi imeli. Lenke pa niso marali, zlasti tisti sosedje ne, ki so se bili nadejali, da bo kmalu dogospodaril ljubi Kocjan in da se bo posestvo ceno prodalo. Ta lakomna ženka pa je zadrževala uresničenje lepih nad, kljubovala s svojim gospodinjstvom takorekoč vsem gospodarjevim naporom in prekrizovala sosedom načrt za načrtom.

Ko je prodajal Kocjan natihem in poceni mesarju junca, češ da ga ne potrebuje črez zimo, denarja pa vedno, je razdrila razjarjena žena lepo kupčijo in vpila tako, da nista prišla do besede ne mož, ne mesar, in da se je ves tresel mesarjev pes in pobegnil še pred svojim gospodarjem. In ko je bil podjeten sosed že obrnil Lenka celo na sodišče in ovrgla pogodbo.

"Potlej naj si pa opomore ubogi kmet!" je zabavljaj obsojeni kupec črez sodnika. "Ti ljudje nimajo nobenega zmisla za socialne potrebe".

Oh, kako vendar gospodariš!" pa je očitala uboga žena doma dobremu možu, "Drugi te imajo za sorka in skrbne samo za sebe; ti pa skrbiš za vse druge, samo za svoje ne".

"Zato me imajo pa tudi radi drugi", je kimal Kocjan in poudarjal, da bo pač pred njim dogospodaril nekdo drug, sosed Kos, ki premišluje in preudarja in popravlja in prenaraja naprejnaprej.

In res, sosedu Kosu se ni godilo nič bolje, tako da dolgo ni mogel umreti Maričin Jože, ker ga je mučila na smrtni postelji radovedna želja, da bi vsaj še videl, kaj da bo s Kocjanovino in Kosovino.

Kos pa je bil radikalen naprednjak, ki je bridko čutil, s svojim strokovnim listom vred, kako zaozstalo da je naše gospodarstvo. Hlastno je segel po vsakem tiskanem nasvetu, ne zato, da bi zabavljaj in kritiziral, o čemer e tako bridko pritožujejo strokovni listi, ampak da bi izvršil, kar se je nasvetovalo. List ve, kaj piše, je dejal, in jaz vem, kaj delam.

Imel je v hlevu lepo živino, ki je dajala obilo mleka in mnogo prireje, ki se je ob slabi krmi hitro debelila

in našla vedno dobrih kupsev. Ko pa je bral Kos nekega dne, da je naša goveja livina vsa skup za nič, da je treba vse drugačne pasme, ako hoče napredovati, je takoj vedel, kaj da ima storiti. Kako bi tudi mogle priti resno v poštev skromne vrline domače živine, ččo neodpustne napake, da je, zaostala, nemoderdna! Žena je prosila, jokala, ugovarjala, naj ne verjame vsega ljudem, ki samo bero in pišejo, ki rede vse pasme samo na papirju, naslikane, ki uče druge, samí pa ne primejo za delo, ki razkosajo in razprodajo vsako posestvo, ki jim pade v pesti, ali pa dajo v najem komursibodi, kakor da bi bili prepričani, da bo najzanikarnejši kmet boljše gospodaril nego oni sami. Zaman. Kos je bil kremenit značaj, ki bi šel v smrt za svoja načela.

"Le beri tukaj", je dejal, "kako se godi v Švici, kjer imajo vse drugače uravnano živinorejo in vse drugačne dohodke!"

"Ali je pa tudi zapisano", je ugovarjala ona, "če imajo v Švici tudi tolikšne davke in doklade kakor pri nas, če vzemo tam tudi vsakega odraslega fanta v vojake, če rede tudi takšno armado uradnikov in biričev?"

Kos ni bil tak omahljivec, da bi se bil dal pregovoriti. Sosedje so hitro pokupili njegovo živino in ga potrdili v naprednih nazorih, češ da naj le poizkusi, in če se obnese poizkus, pojdejo vsi za njim; kdor ne vaga, je brez blaga.

"Tako je", je dejal Kos ponosen in naročil novo pasmo, ali muricodolsko ali simodolsko ali murbodensko, to je brez pomena; vsekakor tisto, ki je bila takrat najmodernejša.

Na Kosovem vrtu je raslo lepo, zdravo drevje različnih vrst, tako da je bilo od Veličega Šmarna do Vseh svetih vedno kaj obirati in za zimo hrušek in češpelj in krljcev zadosti.

"Naravnost name meri strokovni list", si je pa mislil nekoč Kos, ko je bral, kako napačno da je to, če goji kdo sadje raznih vrst; koliko koristneje da je saditi samo eno vrsto, in sicer zgodno sadje, ki se najlaže spravi v denar. Tak lep nauk seveda ni bil bob ob steno. Kos je razdal, kar je bilo mlajšega

drevja sosedom, starejše pa je tebi nič meni nič posekal.

"Vsak govori, kakor se mu zdi", je zavrnil ženo, ki e je držala zastarelih nazorov.

Nabavil in nasadil si je zgodnih zlahtnih hrušek, za katere se bodo trgali ljudje, kadar jih bo on prodajal, in sicer ne prekupcem in branjevcem, ki kupujejo nadebelo in iščejo velikanskega dobička in odirajo pridelovalca in potrebovalca, ampak naravnost, brez posredovanja, poštenim potrebovalcem, ki kupujejo nadrobno. O, Kos je poznal tok modernega časa.

Kot modernist in reformator pa se Kos ni izkazal samo v gospodarstvu, ampak je segel tudi v gospodinjstvo. Petrutninarstvo velja vsaj na deželi za ženski posel; gospodinjne skrbe za kure in race, gospodinjne pobirajo jajca in prodajajo piščeta; moški gledajo skoraj vsi pisano kokoši, ki jim brskajo po mrvi in zanašajo perje med krmo; nekoliko morda tudi zaradi tega, ker ne gre ta izkupiček v njih mošnjček.

(Dalje prihodnjič.)

SLOVENSKI TRGOVCI, OGLAŠAJTE SVOJA PODJETJA V LISTU "EDINOST".

Če ste varčni pri eni stvari zakaj niste pri drugi?

— Slovencem v Chicagi naznanjam, da izvršujem vsa čevljarska dela najboljša in najhitrejša. Sedaj ko je neznosna draginja, si veliko prihranite, če daste svoje čevlje popraviti. Zalegli Vam bodo kot novi, poleg tega pa ostane Vam v žepu nekaj dolarjev. Moje delo je izvršeno z najboljšimi stroji in je nad vse trpežno. — Poskusite in prepričajte se sami!

Prodajam tudi trakove za čevlje, kakor tudi razne kreme za čiščenje čevljev.

Za vse se Vam priporočam
J. ADAMS,
1845 W. 22nd St., Chicago.

Slovenski ameriški javnosti.

Slovcem širom Amerike se tem potom blagohotno naznanja, da se je tvrdka LEO ZAKRAJŠEK, 70 — 9th Ave., NEW YORK CITY, zaradi velikega in neprestano rastočega prometa reorganizirala in sicer na ta način, da j svojemu dosedanjemu delokrogu pridružila tudi posle privatne banke ter da od NOVEGA LETA naprej posluje pod imenom: ZAKRAJŠEK & ČEŠARK, — na istem naslovu.

Kakor do sedaj, bo tudi za naprej vse poslovanje pod osebnim vodstvom ustanovitelja in dosedanjega voditelja te tvrdke, g. Leo Zakrajšeka, vsled česar so rojaki lahko uverjeni, da tvrdka ne bo krenila s poti dosedanje postrežljivosti, točnosti in poštenosti, temveč da se bo trudila, da svoje poslovanje vsestransko izboljša v korist onih, ki se je bodo posluževali.

Od države New York je ta tvrdka sedaj dobila bančno dovoljenje, kar bo zlasti pri pošiljanju denarja v stari kraj velike važnosti in koristi, ker tvrdka ne bo vezana posluževati se raznih drugih bančnih podjetji in njih zvez v ta namen, temveč se bo v svojem poslovanju s starim krajem lahko posluževala onih zvez, katere je g. Zakrajšek napravil v času svojega obiska v starem kraju. Pošiljanje denarja se toraj sedaj izvršuje pod državnim nadzorstvom in pod jamstvom, ki ga je tvrdka položila pri državi in ki ga zakon določuje za izvrševanje teh poslov.

Na podlagi vseh teh važnih pridobitev, nastopa ta tvrdka leto 1921 z zavestjo, da je v najboljšem stanu služiti svojemu narodu še v dosti večji meri kakor do sedaj.

Podpisana lastnika se ob tej priliki kar najtopleje priporočava zaupanju in naklonjenosti vseh rojakov v Ameriki brez razlike, zagotavljajoč jim točno in pošteno postrežbo v vsakem slučaju.

Z odličnim spoštovanjem

ZAKRAJŠEK & ČEŠARK
"PRIVATE BANKERS",

70 — 9th Avenue — NEW YORK CITY.

Pameten je ta, kdor hrani!

— Kako dolgo bomo zdravi in zaposleni, tega nihče ne ve, to ve samo bodočnost. Premislite, kako dobro bo enkrat za Vas in kako boste hvaležni samemu sebi, ako si kaj prihranite za slabe čase. —

— Kadar pa vlagate v hranilnice svoj denar, tedaj pazite, kam boste vložili svoj težko zaslužen denar!

— Vlagajte svoj denar v varne in zanesljive banke, kjer Vam ne bodo dajali samo obresti, ampak tudi garancije za Vaš shranjeni denar!

Ta priliko pa Vam nudi:

METROPOLITAN STATE BANK

Ki je pod državnim nadzorstvom in zelo zanesljiva

Njen kapital je: \$200,000.00

Njen prebitek je: \$.45,000.00

Posluje na:

2201 WEST 22nd STSEET,
CHICAGO, ILL.

Bančne uradne ure so:

Ponedeljek, Sreda, Četrtek in Petek:
od 9. A. M. - do - 4 P. M.
Torek in Sobota:
od 9. A.M. - do - 8.30 P.M.